

Raadsmededeling openbaar

Nummer : 32-2023
Datum : 6 maart 2023
B&W datum :
Beh. Ambtenaar : Ingrid Oonk
Portefeuillehouder : H.J. Groters
Onderwerp : Beantwoording vragen voorstel beleidsnota Aalten Circulair

Aanleiding:

Op 14 februari 2023 heeft het college ingestemd met de beleidsnota Aalten Circulair. Deze wordt behandeld in de raad van 28 maart 2023. Naar aanleiding van de beleidsnota zijn er door het CDA en D'66 vragen gesteld. Graag gaan wij met deze raadsmededeling puntsgewijs nader in op de gestelde vragen.

Inhoud mededeling:

Vragen vanuit het CDA:

1. Er wordt aangesloten bij de ambities uit het grondstoffenakkoord (pagina 27). De doelen voor de bouw zijn dat er in 2050 een volledig circulaire bouwconomie is en dat 50% van de einddoelstelling in 2030 gerealiseerd is.

Wat is de stand van zaken m.b.t. het percentage circulair bouwen op dit moment binnen de gemeente Aalten?

Antwoord: Dit wordt op dit moment nog niet gemonitord, dus hier hebben we nu geen inzicht in. We gaan ervan uit dat in de komende periode in Achterhoeks verband een vorm van monitoring wordt opgestart.

2. Inwoners hebben de gelegenheid om hun eigen voedsel te verbouwen door moestuinen te verhuren (pagina 32).

Hoeveel moestuinen zijn er op dit moment en in hoeverre zijn deze verhuurd?

Zijn er particuliere initiatieven om moestuinen te verhuren?

Antwoord: Wij hebben als gemeente ca. 70 volkstuinen verdeeld over 7 complexen. Deze zijn allemaal verhuurd.

Daarnaast zijn er nog een aantal particuliere complexen (bijvoorbeeld aan de Nijverheidsweg, naast Kobus III) en een deel van het complex aan de Haartsestraat. Hiervan kennen wij het aantal te verhuren volkstuinen niet.

3. Rommelmarkt Prinses Beatrix is op zoek naar een nieuw onderkomen en hoopt in de toekomst weer tweedehands goederen in Dinxperlo in te kunnen nemen en te verkopen (pagina 37).

Wat is de stand van zaken m.b.t. de zoektocht naar een geschikt onderkomen?

Speelt de gemeente een ondersteunende rol bij deze zoektocht?

Antwoord: Voor zover bij ons bekend is de Fanfare Prinses Beatrix nog steeds op zoek naar een locatie voor de verkoop van gebruikte goederen. De gemeente heeft van de Fanfare de vraag

gekregen of wij een ander onderkomen voor hen wisten, maar dat was op dat moment niet beschikbaar.

4. Het thema Aalten circulair wordt op allerlei manieren onder de aandacht gebracht, onder meer door educatie (pagina 45).

In hoeverre zijn er projecten op het gebied van educatie waarbij het voorgezet onderwijs betrokken wordt?

Antwoord: In het voortgezet onderwijs wordt aandacht besteed aan circulariteit. O.a. in projectvorm, waarbij met gebruik van ondergrondse paddenstoelverbindingen (mycelium) bouwmaterialen worden gemaakt.

Schaersvoorde heeft aangegeven graag met de SDG's aan de slag te willen gaan. In de komende periode gaan we in overleg op welke wijze dit vorm kan krijgen en hoe wij hierin desgewenst kunnen ondersteunen.

5. Voor de aanjaagrol van de gemeente wordt de focus gelegd op de sectoren bouw en openbare ruimte, voedsel en biodiversiteit en consumptiegoederen (pagina 51).

Waarom is ervoor gekozen om de focus op deze sectoren te leggen?

Antwoord: Omdat deze sectoren belangrijk zijn voor de lokale economie en de situatie in de gemeente Aalten. Wanneer we b.v. een ziekenhuis binnen onze gemeentegrenzen zouden hebben, dan hadden we de zorg ook als een hoofdsector meegenomen.

6. Bij nieuwe woningbouwplannen is het de bedoeling dat partijen zich inspannen om (vanaf 2025) zoveel mogelijk hergebruikt of biobased grondstoffen te gebruiken voor de woningen die worden gebouwd (pagina 51).

Is het een bewuste keuze om dat vanaf 2025 te doen?

Zo ja, waarom is deze keuze gemaakt?

Antwoord: Ja, dit is een bewuste keuze. De woningen die in 2023 en 2024 worden gebouwd zijn vaak al vergund, danwel zijn er overeenkomsten over afgesloten. Daarnaast dienen we de monitoring nog in te richten. Uiteraard wordt, daar waar mogelijk, al wel gekeken naar de inzet van hergebruikt of biobased grondstoffen ten behoeve van woningbouw.

Vragen vanuit D'66

7. Op de website van Cirkelregio Achterhoek zien we De Woonplaats niet bij de partners (<https://cirkelregiodeachterhoek.nl/partners/>).

Vragen:

- Is de Woonplaats inderdaad niet onderdeel van dit samenwerkingsverband?
- Zo nee, waarom niet en is hierover gesproken met De Woonplaats?

Antwoord: De Woonplaats is een van de Founding Partners van de Cirkelregio Achterhoek, net als de gemeente Aalten.

8. Recent is ook het Achterhoekse Initiatief 'Samen Biobased Bouwen' van start gegaan. In navolging van Wonion hebben meerdere Achterhoekse wooncorporaties toegezegd om ieder een pilot project te starten voor het daadwerkelijk bouwen van een biobased woning.

Vragen:

- Is De Woonplaats ook bij betrokken bij Samen Biobased Bouwen?
- Zo nee, waarom niet?
- Zo ja, gaat De Woonplaats ook op korte termijn een pilot project uitvoeren voor een biobased woning?

Antwoord: De Woonplaats is ook betrokken bij het Achterhoekse Initiatief 'Samen Biobased Bouwen'. Alle Achterhoekse corporaties zijn betrokken bij Samen Biobased Bouwen. Het project waarin de Woonplaats deelneemt gaat over biobased verduurzaming van bestaande woningen. In Aalten gaan zij hiervoor een aantal woningen biobased verduurzamen. De planning is dat De Woonplaats voor de zomer concreet heeft, hoe ze dit gaan aanpakken.

De uitvoering staat gepland voor het najaar, met een doorloop naar 2024.

9. Op blz. 18 lezen we:

Thematafel Circulaire Economie & Energie-transitie (CE&E) In de regionale thematafel 'Circulaire Economie en Energietransitie' (CE&E) is er aandacht voor initiatieven in het kader van circulaire economie. Ideeën worden voorbereid om dit planmatig en zo mogelijk regionaal te realiseren. Projecten op dit gebied worden onderdeel van de Regiodeal (kringlooplandbouw, circulair ondernemen).

Vraag: Ondertussen weten we dat er geen nieuwe Regiodeal komt, althans niet in de komende jaren. Wat betekent dit voor de projecten voor kringlooplandbouw en circulair ondernemen?

Antwoord: Ook zonder Regio Deal is er in 2023 ruimte voor het indienen en uitvoeren van projecten, die echt bijdragen aan de doelen die we met elkaar hebben gesteld in de Achterhoek Visie 2030. Er is budget beschikbaar vanuit de Gebiedsagenda Achterhoek (provinciale middelen) en het Investeringsfonds.

Vanuit de Gebiedsagenda is nog ca. € 4,5 mln. beschikbaar. Deze middelen zijn gekoppeld aan twee programmalijnen: Smart Economy (€ 2 mln.) en Smart Living (€ 2,5 mln.). Deze middelen kunnen (met instemming van de provincie) in 2023 worden ingezet voor projecten op het gebied van Smart Economy en Smart Living, die passen binnen de Achterhoek Visie 2030.

Projecten die vanuit de Thematafel De Gezondste Regio komen, vallen buiten deze thema's en kunnen gebruik maken van middelen uit het Investeringsfonds. In 2023 is vanuit het investeringsfonds € 750.000 beschikbaar voor projecten.

De Achterhoek richt zich verder op het sluiten van een Regio Deal met het Rijk in de 5^e tranche, die deze zomer opgaat.

10. Op blz 20 lezen we:

Woningcorporatie De Woonplaats heeft samen met Fijn Wonen, het woonproduct van Van Wijnen, 14 eengezinswoningen aan de Nieuwstraat in Dinxperlo gerealiseerd. Het betreft zeer duurzame en gasloze woningen. De woningen zijn all-electric en hebben allemaal vloerverwarming.

Vragen:

- Alle nieuwe huizen moet aan de BENG en MPG norm voldoen en zijn altijd gasloos. In hoeverre zijn deze voorbeelden daadwerkelijk meer circulair en biobased dan de minimumnorm voor nieuwbouw?
- Is het mogelijk om onafhankelijke certificering zoals Gebouw GPR en/of BREEAM op te nemen als eis bij realisatie nieuwbouw?

Antwoord:

- De Woonplaats heeft bij de woningen aan de Nieuwstraat extra eisen gesteld op het gebied van energie, duurzaamheid en circulariteit. Voor energie komt het erop neer dat de woningen energieneutraal zijn voor de gebouwgebonden energie. Ze hebben ook hogere eisen gesteld aan de GPR, dat dat allemaal in zich verenigt. En aan de CPG, die specifiek over de circulariteit gaat.

GPR (Gemeentelijke Praktijk Richtlijn):

Deze brengt de duurzaamheid van gebouwen in kaart door middel van rapportcijfers op basis van vijf thema's. Deze thema's zijn energie, milieu, gezondheid, gebruikskwaliteit en toekomstwaarde.

Per thema krijgt een gebouw een waardering op een schaal van 1 tot 10.

De totale GPR score wordt vervolgens vertaald naar een kwaliteitslabel.

Met behulp van dit label krijgt het gebouw één tot vijf sterren.

Het niveau Bouwbesluit staat gelijk aan één ster.

De Nieuwstraat scoort 3,5 sterren, wat ook neerkomt op gemiddeld een 8,3 van 10.

CPG (CirculariteitsPrestatie Gebouwen):

Dat is een van de manieren die er zijn om de circulariteit te meten.

Het gaat daarbij om 5 aspecten: Creëer voorwaarden toekomstige cycli, Benut het beschikbare, Gebruik hernieuwbaar, Minimaliseer milieu-impact en Creëer voorwaarden lange cycli.

Bij de Nieuwstraat, gebouwd volgens een prefab droog-bouwsysteem, is er veel aandacht voor recycling en voor de afdankfase.

Ook wordt heel goed gescoord op het gebied van remontabel bouwen (ze zijn dus demontabel en verplaatsbaar).

De door de Woonplaats betrokken adviseur waardeerde dit bouwplan met een “goed”.

MPG (MilieuPrestatie Gebouwen):

Deze meet ook nog de milieuprestatie en is, anders dan de voorgaande, verplicht op te stellen bij het aanvragen van een omgevingsvergunning.

Het Bouwbesluit eiste destijds 1,0.

De score voor de Nieuwstraat is beter, namelijk 0,8.

- Voor alle nieuwbouw, zowel woningbouw als utiliteitsbouw, geldt dat de vergunningaanvragen sinds 1 januari 2021 moeten voldoen aan de eisen voor Bijna Energieneutrale Gebouwen (**BENG**).

Hier wordt door de gemeente Aalten aan getoetst.

De BREEAM is ingewikkeld en duur. Deze wordt daarom niet voor woningbouw gebruikt, maar alleen voor utiliteitsbouw.

Vanuit de Cirkelregio wordt op dit moment gewerkt aan het thema ‘Het Nieuwe Normaal’. Dit kan gebruikt gaan worden voor een uitvraag voor een gebied of een project. Er worden workshops georganiseerd over Het Nieuwe Normaal voor gemeenten en woningcorporaties. Voor meer info zie ook [Samen Versnellen: 'Het Nieuwe Normaal' - Cirkelstad](#)

11. Op de website van Cirkelregio Achterhoek lezen we dat voor bestaande gebouwen een materiaalpaspoort wordt opgesteld. Op blz. 27 lezen we dat alleen een materialenpaspoort voor nieuwe (gemeentelijke) gebouwen wordt opgesteld.

Vraag: Waarom wordt dit ook niet voor de bestaande gemeentelijke gebouwen gedaan?

Antwoord: Dit kan ook voor de bestaande gemeentelijke gebouwen worden gedaan. Het heeft echter de voorkeur om dit eerst te doen voor nieuw te bouwen panden, gebouwen die worden gesloopt, gerestaureerd of die worden herbestemd.

12. Op blz 32 lezen we:

De ANLb-regeling ondersteunt boeren (en particulieren) om hun grond zo te beheren dat leefgebieden van soorten die van internationaal belang zijn, in stand blijven. Veel maatregelen die goed zijn voor deze soorten vragen een extra inspanning. Het ANLb biedt een vergoeding voor deze extra inspanning.

Vraag: Een veelgehoorde klacht dat de vergoeding laag is afgezet tegen de inspanning die geleverd moet worden. In hoeverre is dit een probleem om het landschapsbeheer verder op te schalen en wat kan de gemeente hierin betekenen?

Antwoord: Bij het ANLb gaat het naast het in stand houden van leefgebieden vooral om het optimaliseren/verbeteren van leefgebieden van soorten die het moeilijk hebben in het agrarisch cultuurlandschap. Soorten die zonder ANLb hier dreigen te verdwijnen. Het gaat hierbij om soorten die internationaal en/of nationaal en/of regionaal van belang zijn.

De tarieven die voor het ANLb gehanteerd worden zijn marktconform en zijn gebaseerd op het vergoeden van de inkomstenderving die geleden wordt en de extra inspanning die van de deelnemer gevraagd wordt.

Grofweg kan het ANLb in twee onderdelen gesplitst worden: aangepast beheer van agrarische percelen en het periodieke beheer van landschapselementen. De vergoedingen voor perceelsbeheer kunnen door een individuele deelnemer voor een specifiek perceel als te laag worden beoordeeld, indien dit perceel bij gangbaar agrarisch gebruik financieel meer oplevert. In de praktijk is het echter zo dat in het algemeen de slechtste agrarische grond (met een laag financieel rendement) de beste is voor perceelsbeheer onder ANLb. Op dit soort percelen levert ANLb de gebruiker vaak meer financieel voordeel op dan gangbaar gebruik.

Wat betreft het beheer van landschapselementen geeft ANLb een vergoeding voor periodiek beheer. Bij landschapselementen met achterstallig beheer is het zaak eerst het achterstallig onderhoud weg te werken met bijvoorbeeld de Landschapsregeling, zoals de gemeente Aalten die kent en vervolgens voor het landschapselement een ANLb contract te sluiten. Door deze werkwijze te volgen, wat in de praktijk ook vaak gebeurt, is er voor het beheer van landschapselementen niet of nauwelijks een eigen bijdrage van de eigenaar/beheerder nodig.

Of een eigen bijdrage nodig is, is vooral afhankelijk in welke mate het wegwerken van het achterstallig onderhoud middels de Landschapsregeling gesubsidieerd wordt. De gemeente Aalten zou hierin wat extra's kunnen betekenen door dit op te nemen in de komende Landschapsregeling. Met gelijkblijvende middelen vanuit de gemeente voor een nieuwe landschapsregeling, betekent dit wel een keuze tussen de aanleg van nieuwe landschapselementen vanuit de regeling of het plegen van achterstallig onderhoud.

13. Omgekeerd inzamelen

- Voldoet de gemeente Aalten aan de landelijke doelstelling van het Uitvoeringsprogramma VANG-HHA 2021- 2025?
- Zo, nee wat is er nog om dit wel te halen?

Antwoord:

In het programma VANG-HHA 2021 – 2025 is de ambitie voor 2020 blijven staan.

Die ambitie was in 2020 75% afvalscheiding en 100 kg restafval per persoon per jaar. Voor 2025 is de focus verbreed van kwantiteit (kilo's) naar ook kwaliteit. Dus verontreinigingen in de materiaalstromen van het scheiden van huishoudelijk afval (de grondstoffenstromen) moeten dan ook zoveel mogelijk worden voorkomen. Aan de kwaliteit zijn echter geen streefcijfers aan gekoppeld.

De deelstromen gft en pmd zijn in kwalitatief opzicht het meest kwetsbaar

In de praktijk blijkt in deze deelstromen de meeste vervuiling te zitten.

Gft: ROVA heeft voor (o.a.) Aalten m.i.v. 2022 een prestatiecontract afgesloten. Hierin wordt uitgegaan van 5% vervuiling. Bij meer vervuiling zijn de verwerkingskosten hoger, bij minder vervuiling betalen we ook minder.

Pmd: Voor pmd zijn er met het Afvalfonds afspraken gemaakt voor wat betreft de vergoeding. Daarbij mogen er in het ingezamelde pmd maximaal 4% niet-verpakkingen (wel kunststof/blik) zitten, en 10% stoorstoffen (restafval, volle verpakkingen, grote stukken folie, textiel en papier en karton).

Er is weinig mis met de kwaliteit gft en pmd in Aalten

Het percentage vervuiling in gft lag in 2022 met 2,3% ruim onder de grens van 5%. Bij was in 2022 de afkeur 0,8%. Bij die 0,8% getal moet wel opgemerkt worden dat er na inzameling bij ROVA een voorscheiding plaatsvindt, waarbij al het zichtbare niet-pmd eruit gehaald wordt, voordat het naar de verwerker gaat die het vervuilingpercentage beoordeelt.

Ook met restafval en hergebruik scoort Aalten uitstekend

Over 2022 was de hoeveelheid restafval per persoon gemiddeld namelijk 44 kg, en het totale hergebruikpercentage lag op 86%. Deze percentages zijn dus stukken beter dan de ambitie van 100 kg restafval per persoon en 75% hergebruik.

14. Op blz 51 lezen we:

De gemeente Aalten neemt een rol als aanjager. De gemeente stimuleert en faciliteert circulair ondernemerschap en circulaire initiatieven.

Vraag: Wat gaat de gemeente nu exact doen om 'aan te jagen'?

Antwoord: De gemeente Aalten is de eerste gemeente in de Achterhoek met een beleidsnota Circulaire Economie. In het participatietraject zijn verschillende bedrijven, organisaties en inwoners betrokken bij het proces, waardoor zij (nog meer) aan het denken zijn gezet over de circulaire economie en hoe zij hier hun steentje aan kunnen bijdragen.

Door de projecten in de Uitvoeringsagenda in de komende jaren uit te voeren, samen met partijen en hier veelvuldig over te communiceren, jagen we zowel intern als extern de beweging richting de circulaire economie aan.

De volgende stukken zijn voor u bijgevoegd:

Nvt.

Schriftelijke vragen CDA fractie

Onderwerp: beleidsnota Aalten circulair

Datum: 27-2-2023

De CDA fractie heeft de volgende vragen over de beleidsnota Aalten circulair:

1	<i>Er wordt aangesloten bij de ambities uit het grondstoffenakkoord (pagina 27). De doelen voor de bouw zijn dat er in 2050 een volledig circulaire bouwconomie is en dat 50% van de einddoelstelling in 2030 gerealiseerd is.</i> Wat is de stand van zaken m.b.t. het percentage circulair bouwen op dit moment binnen de gemeente Aalten?
2	<i>Inwoners hebben de gelegenheid om hun eigen voedsel te verbouwen door moestuinen te verhuren (pagina 32).</i> Hoeveel moestuinen zijn er op dit moment en in hoeverre zijn deze verhuurd?
3	Zijn er particuliere initiatieven om moestuinen te verhuren?
4	<i>Rommelmart Prinses Beatrix is op zoek naar een nieuw onderkomen en hoopt in de toekomst weer tweedehands goederen in Dinxperlo in te kunnen nemen en te verkopen (pagina 37).</i> Wat is de stand van zaken m.b.t. de zoektocht naar een geschikt onderkomen?
5	Speelt de gemeente een ondersteunende rol bij deze zoektocht?
6	<i>Het thema Aalten circulair wordt op allerlei manieren onder de aandacht gebracht, onder meer door educatie (pagina 45).</i> In hoeverre zijn er projecten op het gebied van educatie waarbij het voorgezet onderwijs betrokken wordt?
7	<i>Voor de aanjaagrol van de gemeente wordt de focus gelegd op de sectoren bouw en openbare ruimte, voedsel en biodiversiteit en consumptiegoederen (pagina 51).</i> Waarom is ervoor gekozen om de focus op deze sectoren te leggen?
8	<i>Bij nieuwe woningbouwplannen is het de bedoeling partijen zich inspannen om (vanaf 2025) zoveel mogelijk hergebruikt of biobased grondstoffen te gebruiken voor de woningen die worden gebouwd (pagina 51).</i> Is het een bewuste keuze om dat vanaf 2025 te doen?
9	Zo ja, waarom is deze keuze gemaakt?

Elroy Belterman

D66 Vragen Nota Circulaire Economie

Op de website van Cirkelregio Achterhoek zien we De Woonplaats niet bij de partners (<https://cirkelregiodeachterhoek.nl/partners/>).

Vragen:

- Is de Woonplaats inderdaad niet onderdeel van dit samenwerkingsverband?
- Zo nee, waarom niet en is hierover gesproken met De Woonplaats?

Recent is ook het Achterhoekse Initiatief 'Samen Biobased Bouwen' van start gegaan. In navolging van Wonion hebben meerdere Achterhoekse wooncorporaties toegezegd om ieder een pilot project te starten voor het daadwerkelijk bouwen van een biobased woning.

Vragen:

- Is De Woonplaats ook bij betrokken bij Samen Biobased Bouwen?
- Zo nee, waarom niet?
- Zo ja, gaat De Woonplaats ook op korte termijn een pilot project uitvoeren voor een biobased woning?

Op blz. 18 lezen we:

Thematafel Circulaire Economie & Energie-transitie (CE&E) In de regionale thematafel 'Circulaire Economie en Energietransitie' (CE&E) is er aandacht voor initiatieven in het kader van circulaire economie. Ideeën worden voorbereid om dit planmatig en zo mogelijk regionaal te realiseren. Projecten op dit gebied worden onderdeel van de Regiodeal (kringlooplandbouw, circulair ondernemen).

Vraag: Ondertussen weten we dat er geen nieuwe Regiodeal komt, althans niet in de komende jaren. Wat betekent dit voor de projecten voor kringlooplandbouw en circulair ondernemen?

Op blz 20 lezen we:

Woningcorporatie De Woonplaats heeft samen met Fijn Wonen, het woonproduct van Van Wijnen, 14 eengezinswoningen aan de Nieuwstraat in Dinxperlo gerealiseerd. Het betreft zeer duurzame en gasloze woningen. De woningen zijn all-electric en hebben allemaal vloerverwarming.

Vragen:

- Alle nieuwe huizen moet aan de BENG en MPG norm voldoen en zijn alijd gasloos. In hoeverre zijn deze voorbeelden daadwerkelijk meer circulair en biobased dan de minimumnorm voor nieuwbouw?
- Is het mogelijk om onafhankelijke certificering zoals Gebouw GPR en/of BREEAM op te nemen als eis bij realisatie nieuwbouw?

Op de website van Cirkelregio Achterhoek lezen we dat voor bestaande gebouwen een materiaalpaspoort wordt opgesteld. Op blz. 27 lezen we dat alleen een materialenpaspoort voor nieuwe (gemeentelijke) gebouwen wordt opgesteld.

Vraag: Waarom wordt dit ook niet voor de bestaande gemeentelijke gebouwen gedaan?

Op blz 32 lezen we:

De ANLb-regeling ondersteunt boeren (en particulieren) om hun grond zo te beheren dat leefgebieden van soorten die van internationaal belang zijn, in stand blijven. Veel maatregelen die goed zijn voor deze soorten vragen een extra inspanning. Het ANLb biedt een vergoeding voor deze extra inspanning.

Vraag: Een veelgehoorde klacht dat de vergoeding laag is afgezet tegen de inspanning die geleverd moet worden. In hoeverre is dit een probleem om het landschapsbeheer verder op te schalen en wat kan de gemeente hierin betekenen?

omgekeerd inzamelen

Vragen:

- Voldoet de gemeente Aalten aan de landelijke doelstelling van het Uitvoeringsprogramma VANG-HHA 2021- 2025?
- Zo, nee wat is er nog om dit wel te halen?

Op blz 51 lezen we:

De gemeente Aalten neemt een rol als aanjager. De gemeente stimuleert en faciliteert circulair ondernemerschap en circulaire initiatieven.

Vraag: Wat gaat de gemeente nu exact doen om 'aan te jagen'?